

Broj: 9/82.

Đakovo, 19. siječnja 1982.

SIZ ZA KULTURU OPĆINE ĐAKOVO

Izvještaj o izvršenom programu rada u 1981. godini

Već više godina u Muzeju Đakovštine radi pet radnika, od toga tri kustosa (etnolog, arheolog i povjesničar). To je svakako premalo pa zbog nedostatka stručnog kadra pojedine, dosta bogate zbirke (npr. umjetnička) bivaju zapostavljene. Tome treba dodati da muzej nije godinama proširio svoj prostor, kako izložbeni, tako i radni. U prošloj godini priredene su četiri izložbe:

1.) Vezovi panonske Hrvatske - izložba je otvorena 8. ožujka u Slavonском Brodu u povodu savjetovanja o zaštiti, reprodukciji i primjeni tekstilnih, rukotvorskih vještina panonske Hrvatske. Izložbu su postavili slijedeći muzeji: Gradski muzej Sisak, Muzej požeške kotline Slavonska Požega, Zavičajni muzej Našice, Muzej broskog Posavlja Slavonski Brod, Gradski muzej Vukovar, Gradski muzej Vinkovci, Etnografski muzej Zagreb i Muzej Đakovštine Đakovo. U Đakovu je izložba bila postavljena u povodu manifestacije "Đakovački vezovi" od 4. srpnja do 25. kolovoza. Tiskan je obiman katalog.

2.) Lončarstvo na području Đakovštine - postavljena u vrijeme održavanja "Đakovačkih vezova" vani, u izložima, izložba je bila manjeg obima, ali tematski vrlo dobro napravljena uz korištenje predmeta, fotografija i tekstualnih objašnjenja.

3.) Slavonija 1945. - otvorena travnja-svibnja u povodu godišnjice oslobođenja Đakova.

4.) Izložba stripova "Grupa 2" - u lipnju i srpnju mjesecu, uz sudjelovanje dvojice mladih crtača iz Slavenskog Broda. Izložba se pokazala vrlo korisnom jer je privukla u muzej veći broj mladih ljudi.

Muzej Đakovštine je posjetilo prošle godine 4410 posjetitelja. Radnici muzeja održali su 39 predavanja u stalnom postavu i prigodnim izložbama.

Obrađene su slijedeće tzv. teme:

- 1.) Vez na području Đakovštine - 3 kartice, tiskano u katalogu izložbe "Vezovi panonske Hrvatske"
- 2.) Ni lončarstvo više nije... - 6 kartica, tema iz ciklusa "Tragom obrta koji nestaju", tiskano u reviji "Đakovački vezovi" 1981.
- 3.) Zbirka zlatoveza iz etnografskog depoa Muzeja Đakovštine - 20 kart.
- 4.) Značaj i rezultati arheoloških iskopavanja na Grabrovcu u 1981. godini - 15 kartica+slajdovi, pročitano na znanstvenom skupu u Vukovaru, bit će štampano u "Vjesniku Hrvatskoga arheološkog društva".
- 5.) Društveni značaj i osnovna obilježja badenske eneolitske populacije na ciglani Grabrovac - 3 kartice, objavljeno u reviji "Đakovački vezovi".
- 6.) Skupni nalaz Marijinog i Sigismundovog novca - 15 kartica, štampano u reviji "Đakovački vezovi"
- 7.) Šimenica, novi arheološki lokalitet - 15 kartica+crteži, bit će objelodanjeno u muzejskom zborniku
- 8.) Kazališne i glazbene priredbe u Đakovu u 19. stoljeću - 21 kartica, veći dio bit će tiskan u okviru šire teme u muzejskom zborniku
- 9.) Đakovački povjesničar Matija Pavić, "historik dijeceze" - 19 kartica bit će objelodanjeno u zagrebačkom časopisu "Marulić", ta je tema napisana umjesto predviđene "Prodor Turaka u Đakovštinu 1521." zbog toga što nije bilo dovoljno građe i dokumenata.

Većina tema je objavljena ili su u tisku pa na taj način one dobijaju i pravo značenje. Radnici muzeja objavili su prošle godine veći broj radova u reviji "Đakovački vezovi", "Glasniku slavonskih muzeja", "Vijestima muzealaca i konzervatora Hrvatske", katalogu i drugdje. Također su prikupljeni svi radovi za 2. broj zbornika "Đakovo i njegova okolica" koji je predan u tisak. Zbornik će biti štampan početkom ove godine.

Najvažniji zadatak arheološkog odjela bio je prikupljanje građe, odnosno zaštita pojedinih ugroženih predmeta muzejske vrijednosti, i to otkupom, rekognosciranjem poznatih i novootkrivenih lokaliteta i iskopavanjima. Uz taj posao vezano je i inventiranje građe i stručna obradba. Obišteno je više lokaliteta i prikupljeno 66 predmeta, većinom keramike, raznih perioda prethistorije, antike i srednjeg vijeka.

Među novootkrivenim lokalitetima posebno mjesto zauzima "Zaselje" kod Drenja, mjesto skupnog nalaza ugarskog kraljevskog srebrnog novca. Zaštićeno je oko 300 komada novca kojem je prijetilo propadanje jer se nalazio u privatnim rukama. Postignuto je to da su završeni svi poslovi oko njihove

registracije i zaštite Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Osijeku. Dio tog nalaza obrađen je u već spomenutoj temi. Također su otkupljeni zlatnik kralja Sigismunda i 15 srebrnjaka kralja Franje Josipa.

Najobimniji i najsloženiji posao vezan je uz zaštitu i iskopavanje na ugroženom lokalitetu "Grabrovac". Uz restauraciju i zaštitu arheološkog materijala iz 1980., njegova sređivanja i izrade tehničke dokumentacije, dvokratno je rađeno i na samom terenu: od 6.-8. srpnja i od 21. rujna -22. listopada. Otkriveno je lo sondi raznih dimenzija tako da je na taj način zaštićen veći dio najugroženijeg dijela terena.

Potvrđeno je još jednom da je na lokalitetu bujao život badenske populacije oko 2400 godina prije naše ere, dokumentiran predmetima svakodnevne upotrebe, posebno keramike, koja pokazuje odlike visokog umjetničkog izraza, kao i ostatke poluzemuničnih nastambi. Promatran u sklopu otkrića ranobrončanih kultura još veće mu je značenje, posebno za Đakovštinu, jer je bitan za proučavanje najdalje kulturno-historijske, etnološke, arheološke i sociološke prošlosti.

"Grabrovac" će postati, nastave li se istraživanja istim intezitetom, jedan od najistraženijih lokaliteta badenske kulture u Jugoslaviji što znači i najdokumentarniji, tako da će moći dati odgovore na nepoznanice u cjelokupnoj slici njegova prisustva, i to na terenu koji je do sada bio praznim u arheološkom smislu. Rezultati dosadašnjih iskopavanja obrađeni su u referatu "Značenje i rezultati arheoloških iskopavanja na Grabrovcu". Keramika koja ima sve elemente za rekonstrukciju nalazi se u konzervatorskoj radionici Muzeja Slavonije u Osijeku na obradi. Rezultat toga bit će više od 20 posuda koje će obogatiti izložbeni arheološki fundus koji će time automatski dobiti na atraktivnosti.

U prošloj godini otkupljeno je više predmeta za etnografski odjel. Od traženih materijalnih sredstava (100.000,00 din.) za otkup i čišćenje odobreno je 35.000,00 din. Za otkup etno-grade utrošeno je 30.000,00 a s ostatkom (5.000,00 din.) je plaćeno čišćenje ženskih rubina. Rubine je čistila Marija Gregić iz Gorjana a cijena je bila 250,00 po komadu. Očišćeno je 20 komada ženskih rubina s inventarnim brojem: 503,44,449,837,986,734,797,730,891,737,738,887,735,795,35,36,41,69,651,322.

Godine 1980. pokrenuli su mještani sela Đakovačka Breznica i Osnovna škola Silvije Strahimir Kranjčević u Levanjskoj Varoši inicijativu za osnivanje stalne muzejske ozložbe u Đakovačkoj Breznici. Bilo je predviđeno da izložba obuhvati povijest sela, razvoj kupališta i ulogu i značenje

sela u NOB, posebno djelatnost partizanske škole. U akciji su se uključili Muzej Đakovštine i neke ustanove u Đakovu (Subnor, SIZ za kulturu) pa je oformljen inicijativni odbor. On je izvršio te godine pripremne radove. Prikupljena je građa i uređene su prostorije. Stanovnici su dobrovoljnim radom uredili dvije prostorije. Stručni posao obavili su radnici Muzeja radničkog i NOP-a u Slavonskom Brodu i Muzeja Đakovštine. Međutim, zbog toga što su postojale samo dvije prostorije obrađeno je razdoblje NOB-a. Posebna pažnja posvećena je radu partizanske škole u Breznici i u Đakovštini te djelatnosti partijskih i vojnih ustanova u Breznici.

Izložene su fotografije, dokumenti i predmeti koji su se upotrebljavali u školi. Postav je realiziran po načelima suvremene muzeologije. Svečano otvaranje bilo je u povodu Dana Republike 26. studenog 1981. u prisustvu partizanskih učitelja, društveno-političkih radnika općine Đakovo i mještana sela. Izložba "Partizanska škola u Đakovačkoj Breznici" ostaje trajno otvorena za posjetioce.

Po prvi put se pred Muzejom Đakovštine postavio problem depadanse (područne muzejske zbirke). Do sada takvih zbirki nije bilo u Đakovštini. Važno je istaći da je prijedlog potekao od mještana koji su dio poslova obavili sami. Vjerojatno će takvih inicijativa u buduću biti još (na primjer u Paučju, angažiranjem Subnora Sl. Brod).

Radnici muzeja sudjelovali su na znanstvenom skupu arheologa u Vukovaru, na savjetovanju o zaštiti, reprodukciji i primjeni veza panonske Hrvatske u Sl. Brodu te u radu Muzejskog društva Slavonije i Baranje i drugih stručnih društava. Muzej je surađivao s većinom muzeja u Slavoniji te muzejskim ustanovama u Zagrebu pa su ostavere i neke zajedničke akcije.

Direktor
Krešimir Pavić

Krešimir Pavić

